

POSTANOWIENIE

5 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 5 grudnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa D.P.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Starostę [...]

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 28 grudnia 2023 r., I ACa 616/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę [...] na rzecz D.P. 2700 (dwa tysiące siedemset) zł kosztów postępowania kasacyjnego.

(G.G.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 26 listopada 2019 r., I C 611/19, Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze oddalił powództwo przeciwko Skarbowi Państwa o odszkodowanie.

Na skutek apelacji powódki wyrokiem z 30 lipca 2020 r. Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania., a Sąd Najwyższy postanowieniem z 17 grudnia 2020 r. oddalił zażalenie Skarbu Państwa.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze wyrokiem z 17 stycznia 2023 r., I C 832/21, zasądził od Skarbu Państwa 340 000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 2 lutego 2018 r. i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację Skarbu Państwa wniesioną tylko co do odsetek za okres od 2 lutego 2018 r. do 16 stycznia 2023 r., tj. dnia poprzedzającego dzień wydania wyroku w pierwszej instancji, oraz co do nieprzyznania kosztów postępowania na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej.

Sąd drugiej instancji uznał, że konstrukcja roszczenia odsetkowego za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego jest oparta na założeniu, że w chwili powstania obowiązku świadczenia dłużnik musi wiedzieć nie tylko o swoim obowiązku, ale także znać rozmiar świadczenia, które ma spełnić. Nie ma uzasadnionych racji jurystycznych przemawiających za traktowaniem dopiero dnia wydania wyroku, jako daty wymagalności tego rodzaju roszczenia. Świadczenie należy spełnić niezwłocznie, tj. w terminie, w którym w normalnym biegu starannie wykonanych czynności możliwe jest zweryfikowanie zasadności żądania zawartego w wezwaniu. Na dłużniku spoczywa ciężar wykazania, że zachodzą okoliczności podważające powstanie stanu wymagalności roszczenia w chwili wezwania do zapłaty.

Sąd drugiej instancji wskazał, że spór pomiędzy stronami nie powstał w chwili wezwania do zapłaty. Powstanie szkody powoda należy wiązać z chwilą zamknięcia księgi wieczystej, w której było ujawnione prawo powoda. Powództwo o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w

księdze Skarb Państwa wytoczył 22 maja 2013 r. W dniu 5 września 2016 r. Skarb Państwa został zavezwany do próby ugodowej, której celem pozostawało rozwiązanie sporu poprzez przeniesienie nieodpłatne udziału 1/2 w nieruchomości. Kolejne zavezwanie do próby ugodowej w zakresie zapłaty odszkodowania było następstwem usunięcia niezgodności stanu prawnego nieruchomości. Powodowi pozostało zatem tylko domaganie się odszkodowania. Nie można przyjąć, aby Skarb Państwa nie był świadomy powstania obowiązku świadczenia, znane były również rozmiary świadczenia, które ma spełnić. W chwili otrzymania wezwania dłużnik dysponował również wiedzą niezbędną do oszacowania wielkości roszczenia.

Wykładnia art. 32 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej nie może prowadzić do nałożenia na sąd obowiązku odrębnego rozstrzygnięcia o kosztach należnych stronom procesu w razie wzajemnego zniesienia kosztów lub ich stosunkowego rozdzielenia na podstawie art. 100 k.p.c. albowiem przepis ten nie zmienia podstawowej zasady rozstrzygnięcia o kosztach procesu w jednym orzeczeniu uwzględniającym koszty zasadnie poniesione przez strony (wyrok SA w Krakowie z 9 kwietnia 2021 r., I ACa 853/19). Powód w tej sprawie nie ma obowiązku ponoszenia dalszych kosztów procesu na rzecz Skarbu Państwa - wręcz przeciwnie to jemu należą się koszty procesu.

Skarb Państwa wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, która związana jest z rażącym naruszeniem przepisów art. 481 § 1 w zw. z art. 455 i art. 363 § 2 k.c. przez zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od 2 lutego 2018 r. do dnia zapłaty, tj. za okres przypadający przed dniem wyrokowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Świadczenie odszkodowawcze jest świadczeniem, którego termin spełnienia nie jest oznaczony, ani nie wynika z ustawy. Artykuł 455 k.c. stanowi, że tego rodzaju świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W pewnych okolicznościach wezwanie do próby ugodowej może być traktowane jak wezwanie do zapłaty. Skutkiem powyższego jest możliwość

naliczania odsetek od momentu wezwania do próby ugodowej. Warunkiem potraktowania wezwania do próby ugodowej jak wezwania do zapłaty jest wskazanie w wezwaniu do próby ugodowej wysokości i tytułu roszczenia. W niniejszej sprawie Sąd drugiej instancji dokładnie wyjaśnił przyczyny, dla których zasądził odsetki od dnia wezwania do zapłaty.

Skarb Państwa podnosi, że wysokość szkody była sporna, lecz nie naprawił jej nawet po jej obliczeniu przez biegłego, chociaż po złożeniu opinii już nie kwestionował wysokości szkody. Wbrew twierdzeniom skarżącego wskazane przez niego przepisy nie zostały naruszone, a już niewątpliwie nie zostały naruszone w sposób rażący.

Sąd Najwyższy nie może przyjąć skargi kasacyjnej do rozpoznania tylko co do orzeczenia o kosztach. Nie ma przeszkód do jednoczesnego zaskarżenia wyroku sądu drugiej instancji skargą kasacyjną, wraz z zarzutami co do rozstrzygnięcia o kosztach, oraz zażaleniem na same koszty. Po ewentualnej odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania sąd drugiej instancji rozpoznaje wówczas w trybie art. 394² § 1¹ pkt 3 k.p.c. złożone w terminie zażalenie, Pojęcie wniesienia skargi kasacyjnej w tym przepisie należy rozumieć jako skuteczne wniesienie. Odrzucenie lub odmowa przyjęcia skargi otwiera drogę do rozpoznania wniesionego w terminie zażalenia na koszty.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. oddalił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Na podstawie art. 98 k.p.c. powodowi przysługuje od skarżącego zwrot kosztów sporządzenia odpowiedzi na skargę kasacyjną w wysokości stawki minimalnej określonej w stosowanym odpowiednio § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Min. Sprawiedl. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

(G.G.)

[SOP]

